

PANEVĖŽIO „ŠALTINIO“ PROGIMNAZIJOS PROJEKTINIŲ DARBŲ VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio „Šaltinio“ progimnazijos Projektinių darbų vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja progimnazijos 1-8 klasių mokinių projektinių darbų sampratą, tikslus ir uždavinius, organizavimo, vykdymo, atsiskaitymo ir vertinimo tvarką.

2. Projektinių darbų vykdymo tvarkos aprašas parengtas atsižvelgiant į Panevėžio miesto savivaldybės projekte „Tūkstantmečio mokyklos I“ dalyvaujančių mokyklų bendruomenių „Susitarimus dėl mokinių projektinių darbų vykdymo“.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Projektinis darbas** – tai savarankiškas, individualus ar ne didesnės kaip 2-3 mokinių grupės darbas, rengiamas ugdymo proceso metu konsultuojant mokytojai ir pasižymintis vieno ar kelių mokomųjų dalykų specifika bei turintis mokslinio arba kūrybinio darbo elementų. Tai temos, idėjos įprasminimas, problemos sprendimas aktyvia kūrybine veikla. Projektinio darbo metu pateikiama ir apibendrinama įvairių šaltinių medžiaga nagrinėjama tema, paties mokinio atliktų tyrimų, veiklų rezultatai.

3.2. **Mokinių projektinis (tiriamasis, produkto kūrimo) darbas** – savarankiškas, individualus ar grupės mokinių darbas, pasižymintis ne tik konkretaus mokomojo dalyko specifika, bet ir turintis mokslinio darbo elementų. Tiriamasis projektinis darbas – tai darbas, kuriame nagrinėjamas tam tikras reiškiny, problema ir rezultatas yra empirinis tyrimas. Kai kuriamas produktas, rezultatas – sukurtas produktas.

3.3. **Mokinių projektinis (kūrybinis) darbas** – savarankiškas, individualus ar grupės mokinių darbas, orientuotas į kultūros pažinimą, analizę, interpretaciją ir (ar) kūrybinę raišką, apimantis kultūros paveldo, meno, tradicijų, vertybių ir kitų kultūros reiškinių tyrimą ir (ar) kūrimą, turintis meninio ar kultūrinio tyrimo elementų. Kūrybinis projektinis darbas – tai darbas, kuriame nagrinėjamas tam tikras reiškiny, problema ir rezultatas yra kūrinys.

3.4. **Projektinio darbo aprašas** – tai pagal projektinio darbo aprašo reikalavimus parengtas rašto darbas, kuriame aprašytos svarbiausios darbo metu vykdytos veiklos, jų rezultatai.

3.5. **Projektinio darbo pristatymas** – tai žodinis (arba išimtiniais atvejais susitarus su projekto vadovu (-ais) - įrašas) atlikto projektinio darbo pristatymas.

II. PROJEKTINIŲ DARBŲ VYKDYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. **Projektinių darbų vykdymo tikslas** – stiprinti mokinių gebėjimą savarankiškai mokytis ir spręsti problemas, ugdyti kritinį mąstymą ir **kūrybiškumą**, skatinti bendravimą ir bendradarbiavimą, tobulinti praktinės veiklos įgūdžius bei atskleisti ir į(si)vertinti įgytas kompetencijas.

5. **Projektinių darbų vykdymo uždaviniai:**

5.1. gilinti mokinių nu(si)matytos dalyko (-ų) temos teorines ir praktines žinias;

5.2. mokyti tikslingai planuoti darbo laiką, kūrybiškai taikyti mokymosi ir tyrimo metodus;

5.3. sudaryti sąlygas mokiniams įgyti projektinio darbo atlikimo, aprašymo ir pristatymo įgūdžių;

5.4. mokyti kritiškai vertinti informaciją, ją kūrybiškai sieti su realaus gyvenimo situacijomis;

5.5. mokyti bendrauti ir dirbti bendradarbiaujant.

6. Projektinio darbo vykdymo metu siekiama ugdyti **šiuos mokinių gebėjimus**: dalykinius, bendravimo bei bendradarbiavimo, planavimo, analizavimo, interpretavimo, probleminio klausimo kėlimo, hipotezių formulavimo, prognozavimo, statistinių duomenų apdorojimo, lyginimo, anketavimo, interviu organizavimo, atrinkimo, sugebėjimo naudotis įvairiomis paieškos sistemomis, demonstravimo, apibendrinimo, medžiagos pateikimo, vertinimo, kritinio mąstymo, retorikos ir kt. Projektinio darbo vykdymo metu skiriamas didelis dėmesys kūrybiškumo ugdymuisi.

III. PROJEKTINIŲ DARBŲ ORGANIZAVIMAS

7. Projektinius darbus atlieka visi 1-8 klasių mokiniai.

8. Projektiniams darbams įgyvendinti direktoriaus pavaduotojas ugdymui pagal klasių srautus sudaro mokinių grupes, joms skiria projektų vadovus.

9. Mokiniai rengia ir įgyvendina integruotus (ne mažiau kaip dviejų mokomųjų dalykų) projektus.

10. Projektinių darbų idėjai, temai, tikslui, uždaviniams išgryninti, veikloms planuoti, vykdyti bei pristatyti mokykloje skiriama po 1 val. per mėnesį skirtingomis savaitės dienomis (fiksuojama el. dienyne mokomiesiems dalykams skirtame turinyje bei skelbiama mėnesio darbo plane) (išskyrus gruodžio mėn.) iš mokomiesiems dalykams skirtų valandų kiekvienai projektinei grupei.

11. Mokinių projektinių darbų savivaldžiam vykdymui gali būti panaudojamos pamokos, kai ugdymo procesas (ar atskiros pamokos) mokykloje nevyksta dėl svarbių priežasčių (karantino, ekstremalios situacijos, egzaminų organizavimo, mokytojų ligos, komandiruotės ir kt.) arba pagal poreikį mokiniai juos įgyvendina laisvu nuo pamokų laiku.

12. Projekto vykdymo metu gali būti:

12.1. **atliekamas tyrimas** (pvz., gamtamokslinis tyrimas, STEAM tyrimas, eksperimentas, stebėjimas, anketavimas, teorinis tyrimas ir kt.);

12.2. **kuriamas produktas** (pvz., internetinis puslapis, el. knyga, prietaisas, įrankis, stendas, modelis ir kt.);

12.3. **atliekamas kūrybinis darbas** (pvz., etiudas, sukurtas muzikos kūrinys, nutapytas paveikslas, sukurta šokio kompozicija, spektaklio veiksmas ir kt.).

13. Projektinį darbą sudaro:

procesas (temos, tikslų, uždavinių/ hipotezių formulavimas, darbo planavimas, darbo atlikimas, pristatymo rengimas);

rezultatas (išsiskiria į **dvi dalis**):

☐ gautas **rezultatas**: atliktas tyrimas/ eksperimentas/ sukurtas produktas, kūrybinis darbas;

☐ **darbo aprašymas** (pagal reikalavimus parengtas rašto darbas);

pristatymas (pristatymo turinys, kalbėjimo situacija, refleksija ir įsivertinimas).

14. Projektiniams darbams vadovauja:

14.1. 1–4 kl. - klasės mokytoja, pagal galimybes skiriamas mokytojas padėjėjas;

14.2. 5–8 kl. - dalykų mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, mokyklos bibliotekos ir kt. darbuotojai.

15. Projektinio darbo vadovas (-ai) – dalyko mokytojas (-ai), vadovaujantis (-ys) mokinio ar mokinių grupės projektiniam darbui.

16. Projektinių darbų vadovai konsultuoja mokinius, esant poreikiui padeda mokiniams, derina vykdymo ir atsiskaitymo, projekto pristatymo laiką ir kt. su projekto įgyvendinimu susijusius klausimus.

17. Kiekvienas projekto vadovas **skatina mokinius atlikti aktualios tematikos, kūrybiškumo reikalaujančius projektinės veiklos darbus**; išsikelti probleminį klausimą / tikslą, analizuoti šaltinius, sisteminti informaciją, įsivertinti ir reflektuoti apie projekto įgyvendinimą, rezultatą (tyrimą, sukurtą filmuką, maketą, paveikslą, parodą, interneto svetainę, suvenyrą, renginį, modelį, stendą ir (ar) kt.).

18. Projektinio darbo vykdymo laikas fiksuojamas el. dienyne sukurtoje grupėje, projektas pristatomas pasirinktai auditorijai ir viešai skelbiamas mokyklos mėnesio darbo plane; nurodomas tikslus pristatymo laikas ir vieta. Projekto pristatyme dalyvauja bent vienas mokyklos vadovas.

19. Projektinių darbų vykdymo veiklos organizuojamos nepažeidžiant Higienos normos reikalavimų.

20. Klasių, dalykų mokytojai – projektų vadovai konsultuoja mokinius, koordinuoja projektų įgyvendinimą, atsiskaitymą, vykdo projektinių darbų vertinimą. Projektus įgyvendinant siekiama integruojamųjų dalykų programose numatytų mokinių pasiekimų.

21. Įrašai apie mokinių projektinių darbų įgyvendinimą fiksuojami **el. dienyne TaMo:**

pasirenkama „Projektinis darbas“;

pasirenkama projekto vadovo (-ų) sukurta grupė (pvz., *Projektinis darbas „Invaziniai augalai“*; pamokos turiniui skirtame puslapyje **el. dienyne skiltyje „Tema“ įrašo projekto įgyvendinimo veiklas, kurios buvo tą dieną vykdomos;**

kitų dalykų mokytojai tą pamoką, kai buvo vykdomos projektinio darbo veiklos, savo klasei/ grupei pamokos turiniui skirtame puslapyje **el. dienyne skiltyje „Tema“ įrašo „Projektinis darbas“;**

pagalbos mokiniui specialistai el. dienyno nepildo.

IV. PROJEKINIŲ DARBŲ ĮGYVENDINIMO ETAPAI (5 PRIEDAS)

22. Mokinių grupių sąrašai ir projektinių darbų vadovai skiriami mokyklos direktoriaus įsakymu iki **rugsėjo 1 d.**

23. Paskirti projektinių darbų vadovai su mokiniais susitinka ir aptaria projektų įgyvendinimą (idėją, temą, lūkesčius, išsiaiškina, kaip konkrečiai mokiniai vykdys projektus: individualiai ar nedidelėmis (iki 3 mokinių) grupelėmis ir kt.) **rugsėjo I savaitę.**

24. **Iki spalio 1 d.** projektinių darbų vadovai pateikia direktoriaus pavaduotojui ugdymui mokinių projektinių darbų temų sąrašą, jį įsakymu tvirtina direktorius.

25. Sausio – vasario mėn. lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai 5 – 8 klasių mokiniams organizuoja bent vieną viešosios kalbos sakymo (pristatymo) praktinį užsiėmimą.

26. Svarbiausi projektinio darbo įgyvendinimo etapai:

26.1. **ne vėliau kaip iki spalio 31 d.** mokinys ar mokinių grupė suderina su vadovu (-ais) projekto vykdymo planą;

26.2. iki su projektinio darbo vadovu suderinto laiko mokiniai renka medžiagą, analizuoja informaciją, šaltinius, vykdo numatytą tiriamąją, kūrybinę veiklą, apibendrina rezultatus, daro išvadas, **rengia projekto aprašą, pristatymą**, reflektuoja apie projekto įgyvendinimą.

26.3. projektinius darbus 1-8 kl. mokiniai pristato:

26.3.1. ne vėliau kaip iki gegužės 15 d. mokytojo ir mokinių susitartu laiku pasirinktai auditorijai;

26.3.2. **projektinių darbų pristatymo datą, laiką, vietą projekto vadovas (-ai) nurodo debesyje subendrintoje lentelėje ne vėliau kaip prieš mėnesį;**

26.3.3. vieną dieną negali būti daugiau kaip trys projektinių darbų pristatymai; vieną dieną vykstantys projektinių darbų pristatymai jie negali būti organizuojami vienu laiku.

27. Dėl pateisinamų priežasčių projektinio darbo pristatymas gali būti atidedamas (nurodomas konkretus laikas) arba mokinys atleidžiamas.

28. Kiekvienas mokinys (mokinių grupė) privalo viešai (arba pateikti įrašą) pristatyti savo projektinį darbą pasirinktai auditorijai.

29. Grupės mokinių projektinių darbų pristatyme dalyvauja bent vienas mokyklos vadovas.

30. **Ne vėliau kaip per savaitę** po projektinio darbo pristatymo projektų vadovai organizuoja projektinių darbų pristatymo refleksiją, analizuoja, kurias kompetencijas, gebėjimus mokiniai pagilino.

IV. PROJEKTINIO DARBO APRAŠYMAS

31. **1-2 klasių mokiniai** projektinio darbo aprašymo nerengia, pildo tik atlikto stebėjimo, eksperimento duomenis.

32. **3-4 klasių mokiniai** rengia trumpą projektinio darbo aprašymą pagal 1 priede pateiktus reikalavimus;

33. **5-8 klasių mokiniai** rengia projektinio darbo aprašymą pagal 2 priede pateiktus reikalavimus.

34. Projektinio darbo vadovui pateikiamas vienas projektinio darbo aprašymo egzempliorius.

35. Dėl objektyvių pateisinamų priežasčių direktoriaus įsakymu nuo projektinio darbo aprašymo mokinyms gali būti atleidžiamas.

36. Specialiųjų poreikių mokiniai (dideli, labai dideli specialieji poreikiai) projektinio darbo aprašymo gali nerengti.

V. PROJEKTINIO DARBO VERTINIMAS

37. Projektinio darbo vertinimas susideda iš šių dalių:

37.1. **proceso** (temos, tikslų, uždavinių/ hipotezių formulavimas, darbo planavimas, atlikimas, pristatymo rengimas) vertinimo;

37.2. **rezultato**:

☐ **gauto rezultato: atliktas tyrimas, eksperimentas, sukurtas produktas** (interneto svetainė, suvenyras, modelis, maketas, prietaisas, įrankis ir kt.) **arba kūrybinis darbas** (paveikslas, filmukas, spektaklio veiksmas, šokis, etiudas ir kt.) vertinimo;

☐ projektinio **darbo aprašymo** (išskyrus 1-2 kl. mokinius) vertinimo;

37.3. projektinio **darbo pristatymo** (turinys, kalbėjimo situacija, refleksija ir įsivertinimas) vertinimo.

38. Projektiniai darbai vertinami:

38.1. 1-2 klasėse komentaru pagal iš anksto mokytojo pateiktus kriterijus; gali būti įskaičiuojami į integruojamųjų dalykų pusmečio įvertinimą;

36.2. 3-4 klasėse komentaru pagal iš anksto mokytojo pateiktus kriterijus ir yra įskaičiuojami į integruojamųjų dalykų pusmečio įvertinimą (3 priedas);

36.3. 5-8 klasėse – integruotų mokomųjų dalykų pažymiu, kurį sudaro visų projektinio darbo dalių vertinimas (4 priedas).

37. Neatliktas projektinis darbas vertinamas nepatenkinamu įvertinimu.

38. Už plagiatą, ne savo darbą (kurio nematė atliekant (susitartais periodais) projekto vadovas) vertinama žemiausiu nepatenkinamu įvertinimu.

39. Mokinio projektinį darbą vertina projekto vadovas (-ai) pagal iš anksto su mokiniais aptartus vertinimo kriterijus.

40. Rekomenduojama mokinį, kuris projektinį darbą pristatė konferencijoje ar kituose miesto / šalies renginiuose, atleisti nuo projektinio darbo pristatymo. Atliktą darbą vertinti aukščiausiu įvertinimu.

VI. PROJEKTINIŲ DARBŲ SKLAIDA

40. Projektiniai darbai viešai pristatomi pasirinktai auditorijai mokinių ir projektų vadovų susitarimu.

41. Mokinių kūrybiniai/ sukurtų produktų projektiniai darbai eksponuojami progimnazijos erdvėse.

42. Geriausi mokinių projektiniai darbai pristatomi mokinių projektinių darbų konferencijose.

PROJEKTINIO DARBO APRAŠYMO REIKALAVIMAI (3-4 KLASĖS)

Turinio dalys

1. **Titulinis lapas.** Jame nurodoma mokykla (pavadinimas), projektinio darbo pavadinimas (trumpas, aiškus, įdomus), dalykas (-ai); kas rengė darbą – mokinio(-ių) vardas (-ai), pavardė (-ės), klasė; darbo vadovas – mokytojo vardas, pavardė, atlikimo metai.
2. **Tikslas, uždaviniai.** Gali būti įvardijama hipotezė, problema, jos aktualumas.
3. **Eiga.** Aprašoma tiriamojo / kūrybinio darbo eiga. Pateikiama surinktų duomenų analizė.
4. **Rezultatai, išvados, rekomendacijos.** Išvadose apibendrinami atlikto darbo rezultatai, jie siejami su iškeltu tikslu ir uždaviniais. Gali būti pateikiamos rekomendacijos.
5. **Literatūros ir šaltinių sąrašas.** Surašomi visi naudoti informacijos šaltiniai, tiek spausdinti, tiek elektroniniai.
6. **Asmeninis įsivertinimas.** Kas sekėsi? Kas buvo sunku? Ko išmokau?

Pateikčių ir video maketavimo reikalavimai

7. Šrifto tipas/ formatas vienodas visoms pateiktims/ video ir yra ne mažesnis kaip 24 pt, pageidautina 28-36 pt. Antraštes galima išskirti kita spalva arba paryškinti Bold stiliumi.
8. Trumpi, aiškūs sakiniai arba punktai. Viena idėja, vienoje pateiktyje.
9. Naudojamos kokybiškos, aiškos iliustracijos, nuotraukos, vaizdai, piešiniai, schemos ir t. t. papildančios projekto turinį.
10. Vengti ryškių, mirgančių spalvų.

Plakato reikalavimai

11. Ne mažesnis nei A2 formatas.
12. Trumpi, aiškūs sakiniai arba punktai.
13. Naudojamos kokybiškos, aiškos iliustracijos, nuotraukos, vaizdai, piešiniai, schemos ir t. t. papildančios projekto turinį.

Literatūros sąrašo reikalavimai

14. Literatūros sąrašė pateikiami naudoti šaltiniai ir literatūra pagal autorių pavardes abėcėlės tvarka.
15. Literatūros sąrašė šaltiniai dėstomi tokia tvarka:
 - Nurodomi autoriaus (-ių) vardo (-ų) inicialai ir pavardė (-ės).
 - Knygos, žurnalo pavadinimas, leidimo metai.
 - El.knygos, žurnalo interneto prieigos adresas.

Pavyzdžiui:

T. Dirgėla, I. Dagilė „Mano tėtis rašo knygą“, 2019.

http://www.mruni.eu/mru_lt_dokumentai/biblioteka/pdf/APA.pdf.

- Naudotos iliustracijos interneto prieigos adresas.

<https://kakemake.lt/apie-mus/>

Pristatymo reikalavimai

16. Kalbėjimo trukmė 3-5 min.
17. Mokinys pristatymo metu neskaito teksto, o daugiau pasakoja.

PROJEK TINIO DARBO APRAŠYMO REIKALAVIMAI (5-8 KLASĖS)

Projektinio darbo aprašymo dalys

1. **Titulinis lapas.** Jame nurodoma mokykla (pavadinimas), projektinio darbo tema, dalykas (-ai); darbą rengė – mokinio vardas, pavardė, klasė; darbo vadovas – mokytojo vardas, pavardė, vietovė (kur yra mokykla – miestas / kaimas, savivaldybė); atlikimometai.

2. **Turinys.** Turinyje pateikiama aiški darbo struktūra bei struktūrinės dalys atitinkantys puslapiai.

3. **Įvadinė dalis:**

- ☐ pristatoma tema, jos aktualumas visuomenei ir sau asmeniškai;
- ☐ įvardinamas darbo tikslas/ probleminis klausimas, paaiškinama, kodėl būtent toks išsikeltas, hipotezė ir pan.;
- ☐ paaiškinama, ko siekė darbu (kokias žinias, kompetencijas norėjo pagilinti, ką norėjo išmokyti ir pan.)
- ☐ pateikiami suformuluoti 2-3 konkretūs uždaviniai (pirmasis uždavinys siejamas su šaltinių analize)

- ☐ išvardijami darbo metodai.

4. **PAGRINDINĖ DALIS:**

4.1. Projektinis (teorinis) darbas:

4.1.1. Šaltinių analizės dalis (pagal išsikeltą probleminį klausimą):

4.1.1.1. tam tikro probleminio klausimo aspekto analizė;

4.1.1.2. tam tikro probleminio klausimo aspekto analizė;

4.1.2. Šaltinių analizės dalis (pagal išsikeltą probleminį klausimą):

4.1.2.1. tam tikro probleminio klausimo aspekto analizė;

4.1.2.2. tam tikro probleminio klausimo aspekto analizė.

4.2. Projektinis (tyrimas, eksperimentas, sukurtas produktas, kūrybinis darbas):

4.2.1. Teorinė išsikeltos probleminio klausimo/ tikslo analizė (trumpai pristatoma apibendrinta panaudotų informacijos šaltinių analizė pagal išsikeltą probleminį klausimą/ tikslą, apibendrinama; tai teorinė aprašymo dalis pagal pirmąjį uždavinį).

4.2.2. Tyrimo, eksperimento, kuriamo produkto, kūrybinio darbo organizavimas (tai praktinė projektinio darbo dalis):

4.2.2.1. trumpai aprašomas pasirinktas darbo metodas (stebėjimas, anketavimas, apklausa ir kt.);

4.2.2.2. pristatoma darbo eiga;

4.2.2.3. pateikiama darbo rezultatų analizė/ sukurtas produkto aprašymas;

5. **Suformuluojamos išvados (kiekvienam išsikeltam uždaviniui).**

6. **Naudotos literatūros ir šaltinių sąrašas.** Surašomi visi naudoti informacijos šaltiniai, tiek spausdinti, tiek elektroniniai.

7. **Priedai (jei yra).** Prieduose yra pateikiamos tyrimo / kūrybinio darbo duomenų lentelės, brėžiniai, anketos, interviu klausimai, nuotraukos ir pan.

8. **Įsivertinimas.**

Darbo maketavimo reikalavimai

9. Pagrindinio teksto dydis – 12 pt, antraštės – 14 pt, šriftas – Times New Roman. Antraštės galima išskirti kita spalva arba paryškinti Bold stiliumi.

10. 1,5 intervalo eilutė, lygiavimas pagal abu kraštus. Antraštės galima lygiuoti centre.

11. Puslapio paraštės: kairėje – 3 cm; viršuje, apačioje – 2 cm, dešinėje – 1 cm.

12. Nauja teksto eilutė pradedama 15 mm nuo kairiojo krašto.

13. Puslapiai numeruojami nuosekliai, pradedant antraštiniu (tituliniu), tačiau šiame puslapyje numeris nerašomas.

14. Tekste pateikiamos iliustracijos – lentelės, paveikslai, schemos ir pan. – turi būti numeruojamos nuosekliai iš eilės ir turėti pavadinimus.

Literatūros sarašo reikalavimai

15. Literatūros saraše pateikiami naudoti šaltiniai ir literatūra pagal autorių pavardes abėcėlės tvarka.

16. Literatūros saraše šaltiniai dėstomi **tokia tvarka**:

- straipsnio apraše nurodoma autoriaus (-ių) vardo (-ų) inicialai ir pavardė (-ės).
- straipsnio pavadinimas, žurnalo pavadinimas, tomas (numeris), leidimo metai.
- knygos apraše nurodoma autoriaus (-ių) vardo (-ų) inicialai ir pavardė (-ės). Knygos pavadinimas, puslapiai. Leidimo vieta, leidimo metai.
- straipsnio, kuris publikuotas knygoje, apraše nurodoma autoriaus (-ių) vardo (-ų) inicialai ir pavardė (-ės). Straipsnio pavadinimas. Knygos autoriaus (-ių) vardo (-ų) inicialas, pavardė (-ės). Knygos pavadinimas, leidimo vieta, leidykla, ir straipsnio knygoje puslapiai.
- elektroninio dokumento apraše greta įprastų spaudinio (straipsnio, knygos, skyriaus ar straipsnio knygoje) aprašo elementų nurodomas interneto prieigos adresas.

17. Projektiniame darbe naudojamų literatūros šaltinių pavyzdžiai:

- B. Mikulskienė. „Sprendimų priėmimo metodai“, „Vadyba: mokslo darbai“, Nr. 15 (3), p. 38-49, 2011.
- B. Mikulskienė. Sprendimų priėmimo metodai. Vilnius: MES, 2011.
- B. Mikulskienė, A. Mikulskienė. Sprendimų priėmimo metodai. Vilnius: MES, 2011.
- B. Mikulskienė. „Sprendimų priėmimo metodai viešajam valdymui“. Iš V. Smalskys.
- Socialinių mokslų studijos, p. 443-458. Vilnius: MES, 2011.
- B. Mikulskienė. *Sprendimų priėmimo metodai*, 2011. Prieiga per internetą:

http://www.mruni.eu/mru_lt_dokumentai/biblioteka/pdf/APA.pdf.

Citavimo reikalavimai

18. Teiginiai, pažodžiui atkartojantys kitų autorių mintis, turėtų būti pateikiami kaip citata.

19. Cituojant turi būti nurodomas citatos šaltinis ir autoriaus vardas, jeigu jis yra nurodytas kūrinyje, iš kurio citata paimta.

20. Cituojama turi būti tiksliai. Turi aiškiai matytis cituojamos dalies pradžia ir pabaiga.

21. Citatos išskiriamos kabutėmis arba kursyvu ir pažymimos kaip bibliografinė nuoroda / išnaša, nurodant autoriaus vardą, pavardę, kūrinio pavadinimą ir leidimo duomenis bei puslapį, iš kurio buvo cituota. Pvz.: „Didžioji dalis moksleivių netaps profesionaliais menininkais, tačiau kūrybinių veiklų metu suformuotas netradicinis mąstymas leis kitaip atlikti užduotis bei spręsti išskylančias problemas“ (J. Yang, 2015, p. 45).

22. Kabučių nereikia, jei tekstas perfrazuojamas, atpasakojamas ar analizuojamas, pvz.: Pasak Maironio, tai ir buvo didžioji Lietuvos tragedija (Maironis, Raštai, I t., 2000, p.16). Šiuo atveju tik nurodoma, iš kur buvo paimti duomenys.

PROJEK TINIO DARBO VERTINIMAS (3-4 KLASĖS)

Veiklos sritys	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų požymiai	Taškai
Projektinio darbo planavimas	Projektinio darbo idėjų bankas, temos formulavimas	Iš idėjų banko mokiniai savarankiškai pasirenka darbo temą.	2
		Iš projekto vadovo pasiūlytų idėjų pasirenka darbo temą.	1
		Be projekto vadovo pagalbos negeba pasirinkti temos.	0
	Projektinio darbo rengimo plano sudarymas (tikslas, uždaviniai, hipotezė)	Sudarytas projektinio darbo planas atspindi nuoseklias darbo rengimo veiklas.	2
		Sudarytas projektinio darbo plane trūksta veiklų nuoseklumo.	1
Projektinio darbo atlikimas	Projektinio darbo atlikimo savarankiškumas, pareigingumas	Projektinį darbą mokinys atlieka savarankiškai, atsižvelgia į projekto vadovo teikiamą grįžtamąją informaciją.	2
		Projektinį darbą mokinys atlieka iš dalies padedant projektinio darbo vadovui.	1
		Mokinys į konsultacijas ateina pasirengęs. Konsultuojasi su projektinio darbo vadovu.	2
		Mokinys į konsultacijas ateina dalinai pasirengęs. Konsultuojasi su projektinio darbo vadovu.	1
	Projektinio darbo atlikimo etika ir sauga	Mokinys, atlikdamas darbą, sąmoningai laikosi etikos ir saugos normų.	1
Projektinio darbo pristatymo turinys	Projektinio darbo aprašymas	Darbo aprašas (3-4 kl.) atitinka nurodytus kriterijus, struktūrines dalis.	2
		Darbo aprašas (3-4 kl.) didžiąja dalimi atitinka nurodytus kriterijus, struktūrines dalis.	1
	Gauto rezultato pristatymas	Mokinys aiškiai ir logiškai pristato projektinio darbo idėją, tikslą, uždavinius, svarbiausius rezultatus ir išvadas bei nurodo šaltinius.	2
		Mokinys su projekto vadovo pagalba pristato projektinio darbo idėją ir svarbiausius rezultatus bei pateikia išvadas.	1
	Iš viso		13

Taškų skaičius	Įvertinimo pasiekimų lygio atitikmuo
13-11	Aukštesnysis
10-9	Pagrindinis
8-6	Patenkinamas
5	Slenkstinis
4-0	Nepatenkinamas

PROJEK TINIO DARBO VERTINIMAS (5-8 KLASĖS)

1. Projektinio (tyrimo, kuriamo produkto), kūrybinio **darbo proceso** veiklos sritys, vertinimo kriterijai, jų požymiai ir svarba:

Veiklos sritys	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų požymiai	Taškai	
Projektinio darbo planavimas	Projektinio darbo idėjos pateikimas projektinio darbo vadovui	Projektinio darbo idėja savita, ja remiantis galima formuluoti prasmingą darbo temą.	2	
		Projektinio darbo idėja standartinė, ja remiantis galima formuluoti prasmingą darbo temą.	1	
	Projektinio darbo plano sudarymas	Sudarytas Projektinio darbo planas atspindi nuoseklias darbo rengimo veiklas.	2	
		Sudarytas Projektinio darbo planas atspindi darbo rengimo veiklas, tačiau stokoja nuoseklumo.	1	
Projektinio darbo atlikimas	Projektinio darbo atlikimo savarankiškumas	Projektinį darbą mokinys atlieka savarankiškai, atsižvelgia į vadovo teikiamą grįžtamąją informaciją.	2	
		Projektinį darbą mokinys atlieka iš dalies padedant Projektinio darbo vadovui, atsižvelgia į vadovo teikiamą grįžtamąją informaciją.	1	
	Tarpinių projektinio darbo rezultatų pristatymas	Mokinys laiku pristato tarpinius Projektinio darbo rezultatus, numatytus Projektinio darbo rengimo plane.	2	
		Mokinys pristato dalį tarpinių Projektinio darbo rezultatų, numatytų Projektinio darbo rengimo plane.	1	
		Mokinys nepristato tarpinių Projektinio darbo rezultatų.	0	
	Projektinio darbo aprašo struktūra	Yra visos aprašo struktūrinės dalys.	2	
		Trūksta ne daugiau kaip vienos aprašo struktūrinės dalies.	1	
		Trūksta kelių aprašo struktūrinių dalių.	0	
	Projektinio darbo aprašo maketas (IT reikalavimai)	Projektinio darbo maketas atitinka keliamus reikalavimus.	1	
		Projektinio darbo maketas neatitinka keliamų reikalavimų.	0	
	Projektinio darbo proceso refleksija	Projektinio darbo įsivertinimas	Mokinys įsivertina kiekvieno Projektinio darbo atlikimo etapo metu pasiektus rezultatus ir pagrindžia jų tobulinimo galimybes.	2
			Mokinys įsivertina kiekvieno Projektinio darbo atlikimo etapo metu pasiektus rezultatus.	1
Iš viso:			13	

2. Projektinio (tyrimo, kuriamo produkto), kūrybinio darbo **rezultato veiklos** (aprašo vertinimo) sritys, vertinimo kriterijai, jų požymiai ir svarba:

Veiklos sritys	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų požymiai	Taškai	
Projektinio darbo temos pagrindimas	Temos pagrindimas	Temos prasmingumas pagrįstas, remiantis argumentais ir faktais, mokomojo (-ųjų) dalyko (-ų) ir (ar) Projektinio darbo temos kontekste.	1	
		Temos prasmingumas nepagrįstas.	0	
Projektinio darbo turinys	Temos, tikslo ir uždavinių dermė	Tikslas atitinka Projektinio darbo temą, uždaviniai atskleidžia tikslo įgyvendinimą.	2	
		Tikslas atitinka ar iš dalies atitinka Projektinio darbo temą, uždaviniai nukreipti į Projektinio darbo atlikimo veiklas.	1	
	Informacijos šaltinių panaudojimas atliekant projektinį darbą	Informacija rinkta ir panaudoti daugiau kaip 2 šaltiniai	2	
		Informacija rinkta tik iš 1-2 šaltinių.	1	
		Informacijos šaltiniai nenaudojami	0	
	Darbo atlikimo eigos ir taikytų metodų atskleidimas.	Išsamiai aprašoma darbo atlikimo eiga ir nurodomi taikyti metodai.	2	
		Aprašoma darbo atlikimo eiga, tačiau trūksta išsamumo, metodai neišskirti.	1	
		Darbo atlikimo eiga neaprašoma, taikyti metodai nenurodomi.	0	
	Rezultatų pateikimas	Darbo rezultatai atitinka tikslą ir uždavinius, atlikta išsami duomenų analizė, visi rezultatai pagrįsti arba argumentuoti.	3	
		Darbo rezultatai iš dalies susiję su tikslu, duomenų analizei trūksta nuoseklumo, aiškumo ir (ar) ne visi rezultatai pagrįsti.	2	
		Darbo rezultatai menkai susiję su tikslu, duomenys tik pateikiami, bet neanalizuojami ir neargumentuojami.	1	
		Darbo rezultatai nepateikti	0	
	Išvadų pagrįstumas	Išvados atitinka uždavinius, yra aiškos ir pagrįstos.	2	
		Išvados iš dalies atitinka uždavinius, nepakankamai pagrįstos.	1	
		Išvados neatitinka uždavinių, nepagrįstos.	0	
	Formalieji aprašo reikalavimai	Aprašo kalbos stilius	Aprašas parašytas dalykiniu stiliumi, vartojamos tinkamos ir taisyklingos dalyko sąvokos (terminai).	1
			Aprašas parašytas buitiniu stiliumi, dalyko sąvokos (terminai) vartojamos netiksliai ar dalyko sąvokų (terminų) nėra.	0
Iš viso			13	

3. Projektinio (tyrimo, kuriamo produkto) darbo **pristatymo** vertinimo kriterijai, jų požymiai ir svarba:

Veiklos sritys	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų požymiai	Taškai
Pristatymo turinys	Projektinio darbo pagrindinių charakteristikų pristatymas	Mokinys aiškiai ir logiškai pristato Projektinio darbo idėją, tikslą, uždavinius, metodus, idėjos įgyvendinimo etapus, svarbiausius rezultatus ir išvadas.	3
		Mokiniui pristatant Projektinio darbo idėją, tikslą ir uždavinius, metodus, idėjos įgyvendinimo etapus, svarbiausius rezultatus ir išvadas, trūksta loginių sąsajų.	2
		Mokinys pristato tik svarbiausius Projektinio darbo rezultatus ir išvadas.	1
		Mokinys Projektinio darbo pagrindinių charakteristikų nepristato.	0
	Atsakymai į klausimus apie atliktą Projektinio darbą	Į pateiktus klausimus mokinys atsako sklandžiai ir argumentuotai.	1
		Į pateiktus klausimus mokinys neatsako arba atsakymų neargumentuoja.	0
	Įsivertinimas	Mokinys analizuoja Projektinio darbo sėkmes ir trūkumus, įgytą patirtį.	2
		Mokinys formaliai pristato Projektinio darbo sėkmes ir trūkumus, įgytą patirtį.	1
		Mokinys Projektinio darbo neįsivertina.	0
	Komunikacinė raiška	Sąveika su auditorija	Pristatymo metu mokinys išlaiko komunikacinę sąveiką su klausytojais.
Pristatymo metu mokinys neišlaiko komunikacinės sąveikos su klausytojais.			0
Projektinio darbo pristatymo kalba		Mokinys Projektinį darbą pristato taisyklinga sakytine ir rašytine kalba. Tinkamai vartoja dalyko sąvokas.	1
		Mokinys Projektinį darbą pristato netaisyklinga sakytine kalba, rašytinėje kalboje pasitaiko klaidų. Netinkamai vartoja dalyko sąvokas arba jų nevartoja.	0
Projektinio darbo pristatymo forma		Mokinio pasirinkta Projektinio darbo pristatymo forma yra tinkama rezultatams atskleisti, padeda geriau juos suprasti.	1
		Mokinio pasirinkta Projektinio darbo pristatymo forma trukdo suprasti rezultatus.	0
Iš viso:			9

Taškų skaičius	Įvertinimas
35-33	10
32-30	9
29-27	8
26-23	7
22-19	6

18-16	5
15-12	4
11-9	3
8-5	2
4-0	1

PROJEKTTINIŲ DARBŲ VYKDYMO ETAPAI

Eil. Nr.	Veikla	Data
1.	Sudaromi mokinių grupių sąrašai ir skiriami projektinių darbų vadovai	Iki 09-01
2.	Paskirti projektinių darbų vadovai susitinka su mokiniais ir aptaria projektų įgyvendinimą (idėją, temą, lūkesčius, išsiaiškina, kaip konkrečiai mokiniai vykdys projektus: individualiai ar nedidelėmis (iki 3 mokinių) grupelėmis ir kt.	Rugsėjo I savaitę.
3.	Projektinių darbų vadovai pateikia direktoriaus pavaduotojui ugdymui mokinių projektinių darbų temų sąrašą, jį įsakymu tvirtina direktorius.	Iki spalio 1 d.
4.	Mokinys ar mokinių grupė suderina su vadovu (-ais) projekto vykdymo planą.	Ne vėliau kaip iki spalio 31 d.
5.	Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai 5 – 8 klasių mokiniams organizuoja bent vieną viešosios kalbos sakymo (pristatymo) praktinį užsiėmimą.	Sausio – vasario mėn.
6.	Mokiniai renka medžiagą, analizuoja informaciją, šaltinius, vykdo numatytą tiriamąją, kūrybinę veiklą, apibendrina rezultatus, daro išvadas, rengia projekto aprašą, pristatymą , reflektuoja apie projekto įgyvendinimą.	Iki su projektinio darbo vadovu (-ais) suderinto laiko
7.	1 - 8 klasių mokiniai - mokytojo ir mokinių susitartu laiku pasirinktai auditorijai pristato projektinius darbus.	Iki gegužės 15 d.
8.	Projektų vadovai organizuoja projektinių darbų pristatymo refleksiją, analizuoja, kurias kompetencijas, gebėjimus mokiniai pagilino.	Ne vėliau kaip per savaitę po projektinio darbo pristatymo